

Geachte voorzitter,

Ik sta hier vandaag als bewoner en ecooloog (ik ben gepromoveerd in ecologische wetenschappen met een focus op essentiële insecten, bodem, toxicologie en samenhang van complexe systemen).

Met lede ogen zie ik hoe de Berg de afgelopen 10 jaar veranderd is van een Lommerijke wijk naar een kaalgekapt gebied. Laan voor laan werden oude bomen vol biomassa en level vervangen voor schamele jonge sprietjes. De meeste grote bomen bestaan alleen nog in private tuinen. In mijn ogen faalt de Gemeente Amersfoort; zijn bewoners, de democratie en vooral de natuur.

Hoe falen we de natuur? Om even als ecooloog te focussen op het ecologisch belang van volwassen bomen; Bomen zijn van essentieel belang voor biodiversiteit, (fragiele) ecosystemen waar vele (vaak beschermde), functionele diersoorten afhankelijk van zijn, zoals insecten, vogels en vleermuizen. De kronen zorgen ook voor zuurstof, bestrijding van hittestress (urban warming) wat belangrijk is in deze wereld van klimaatverandering. Wortels van bomen zorgen voor een, vaak extreem onderschat, complex ecosysteem vol leven en voor structuur van de bodem die op zijn beurt weer belangrijk is voor wateropname in de bodem.

We staan hier vandaag onder andere voor de Kersenbomen in de Borgesiuslaan; Al duurt de bloesemperiode slechts twee weken, dit moment is aan het begin van de lente en is daarmee belangrijk als bron voor voedsel voor bijen en andere bestuivers aan de start van het seizoen. Ook de andere bomen zoals op de TH Heemskerklaan, met name volwassen bomen, zorgen voor voedsel en leefcondities van insecten. Individueel zijn deze bomen misschien niet de perfecte voedselbron, maar gezamenlijk wel. Het 'even' kappen van 75 bomen in de wijk is daarom een enorme aanslag op de leefomstandigheden van insecten. In Nederland is 75% van onze insectenpopulatie afgenomen in de laatste 20 jaar. Zelfs het Economic Forum spreekt over een wereldwijde ramp als insecten verdwijnen. Economen snappen inmiddels als geen ander hoe grote onderwerpen zoals biodiversiteit en klimaatverandering impact kunnen hebben op de leefbaarheid van deze planeet. Waarom maakt de Gemeente Amersfoort zich hier dan niet zo druk om? Elke boom die gekapt wordt is een stap achteruit.

Er wordt in het plan gesproken over compensatie, maar bomen zijn geen Lego! Je kunt niet even een boom wegrukken en er een ander (vaak jonger) exemplaar ervoor terug zetten. Daar zitten gigantische consequenties aan vast. Compensatie beloven is gewoon onzin en daarnaast beloven dat het ecosysteem hersteld zal worden is alsof je beloofd dat Nederland wereldkampioen voetbal wordt; zeer onwaarschijnlijk al heb je de beste spelers in huis.

Ecosysteem herstel kost tientallen jaren. Wat moet de natuur in de tussentijd doen? Ik hoop dat iedereen hier zich beseft hoe cruciaal de komende tien jaar zijn voor de overleving van onze planeet. Moeten we dan niet alles op alles zetten om juist meer ruimte te geven aan de natuur?

Hoe falen we democratie? Zoals de Stichting Groen in Amersfoort al aangaf; Er is een Groenvisie aangenomen door de raad. Een belofte aan de stad en alle inwoners, ook de natuur.

Hierin staat dat de waarde van bomen en behoud van bomen leidend is. “Behoud bomen tenzij”... “compenseer massa in plaats van aantallen”. Waarom worden dit soort ‘buurtverbeteringsplannen’ dan stelselmatig uitgevoerd als een soort SimCity waarbij met een simpele pennenstreek een complete wijk aan groen even vervangen wordt? De Gemeente heeft de taak de Groenvisie uit te voeren, waarom staan wij hier dan als burgers de natuur te verdedigen?

Dat brengt mij tot het laatste falen; hoe falen we bewoners? We staan hier als boze burgers. Laat het duidelijk zijn; we zijn woedend. U vraagt zich misschien af waarom we zoveel kabaal maken voor een paar bomen, maar begrijp goed... we hebben het hier over ons thuis. De plek waar mijn kinderen opgroeien, waar onze eekhoornfamilies (nog een beschermde diersoort!) achter elkaar aanrennen, burens met trots foto’s delen van vogelnestjes en insectenhoeven in de tuin... die wijk, die burgers, die natuur laat u nu keihard vallen en schuift u aan de kant alsof het Lego is. 45 gezinnen hebben steun betuigd om de bomen te behouden, 45 gezinnen staan perplex waarom dit verbeteringsplan er doorheen gedrukt wordt. Er worden voorlichtingsavonden georganiseerd om even ‘uit te leggen’ hoe het zit, eenrichtingsverkeer, om het proces vinkje van burgerparticipatie af te vinken. Waarom schuift de Gemeente bekwame, betrokken burgers aan de kant en stigmatiseert ze als ‘lastig’.

Het is zo teleurstellend dat de Gemeente de echte dialoog niet aangaat, niet samenwerkt met burgers. We willen helemaal niet boos worden. We zijn juist betrokken en willen graag een ambitieuze Gemeente zien die inzet op meer groen en meer natuur, nieuwe technologie aanspreekt om te vechten voor een mooiere groenere wereld (bv groene daken en meer zonne-energie). Is het teveel gevraagd om te mogen meedenken? Om een, vaak kostenbesparend, groener plan op tafel te krijgen?

Details uit BEA Rapport (oa uit brandbrief):

- **Veronica van Amerongen, opsteller van de Boom Effect Analyse (hierna BEA): “ de bomen in de Borgesiuslaan kunnen, op een paar té ongezonde bomen na, best nog een paar jaar mee, maar door het geplande werk lijden ze té veel schade.” /**
Conclusie: Vooral de beeldbepalende (oudere) bomen hebben te lijden en zullen in 5 jaar in een slechte conditie zijn. Daarom is de betere optie (p.19 BEA) om alle bomen te vervangen vanwege: -de over het algemeen redelijk (tot matige) conditie -de beperkte kroonvolumes van de huidige bomen -de zeer schrale standplaats met hangwaterprofiel -de onvermijdelijke (zwarte) kroon- en wortelschade door de komende werkzaamheden. Bij vervanging zal het beeld van de straat binnen vijf jaar ongeveer hetzelfde zijn.
  - Reactie: In het Rapport wordt eerst gemeld dat 45 bomen in de analyse zijn 34 van goed/voldoende conditie (5+29), Waarom in de conclusie ineens redelijk tot matig? Is de BEA werkelijk onafhankelijk genoeg uitgevoerd?
  - Reactie: In het Rapport wordt eerste gemeld dat oudere bomen nog (slechts) een levensverwachting hebben van 10-15 jaar. Dit houdt dat er nog een flinke toekomst is voor deze bomen mits ze niet gekapt worden. In de conclusie wordt ineens over 5 jaar gesproken? Waarom? Ik zou dat ook graag een oproep doen om deze bomen niet te kappen maar te behouden. Waarom preventief kappen als dit over 10-15 jaar op zijn vroegst pas aan de orde is? Alsof je een wasmachine vast naar de stort brengt omdat ie het mogelijk binnen 5 jaar gaat begeven
  - Waarom wordt de Groenvisie hier niet in werking gesteld? Er zijn voldoende technieken beschikbaar die bomenbesparend kunnen werken.
- **De huidige kersen met slecht gevormde kronen en slechte ondergrond leveren een geringe of zelfs negatieve bijdrage aan klimaatadaptatie en waterberging. Voor het verbeteren van de luchtkwaliteit dragen de kersen weinig bij omdat de kroon gesnoeid wordt. Vormsnoei is nodig omdat deze boom een brede vaasvorm als kroon heeft. Voor vasthouden van water is de huidige grondslag slecht. De kronen zijn niet gezond en daardoor is de schaduwwerking ook niet zoals die zou zijn bij gezonde bomen.**
  - Reactie: Kroonbeschadiging is ontstaan door snoeibeleid van de Gemeente.... Self fulfilling prophesy noemen we dat. Slecht beleid en dan ineens zijn de bomen in slechte conditie.
  - Waterberging is niet gemeten. Hoe wordt bepaald dat een negatieve bijdrage levert aan klimaatadaptatie?
- **Ecologie en natuur waarde: mogelijk enkele weken per jaar een verbinding voor bestuivers, de voedingswaarde is echter laag. In de tuinen van de omliggende huizen is mogelijk meer voedsel te halen**
  - Met het tegelijk kappen van 45 bomen (of zelfs 75) is er wel degelijk een effect op voedselvoorziening voor insecten. Zeker in het begin van het seizoen. Vervangen van individuele bomen wanneer nodig is daarom veel beter voor continuïteit van voedselvoorziening

- Waarom is de huidige waarde 0?! Er is wel ecologische waarde. Pas als iets van plastic is heeft het geen ecologische waarde. De toekomstige waarde zou + tot ++ zijn - op basis van wat? Het rapport geeft zelf al aan “ *Hierbij is echter nog geen rekening gehouden met de grootte van de bomen. Grote bomen zijn beter voor ecologie en natuur dan kleinere bomen. Er is dus een ontwikkelingstijd nodig om een hogere natuurwaarde te verkrijgen dan in de huidige situatie.*”
- Lindes worden wel hoog in waarde geschat, zeker voor insecten, maar kijk hoe de Gemeente daar mee omgaat tijdens werkzaamheden.
- **'door de nieuwe aanplant wordt het ecosysteem weer herstelt.'**
  - Reactie: Dat is zeer afhankelijk van de keuzes die gemaakt worden. Een boom met een ander exemplaar vervangen hoeft totaal geen herstel te bewerkstelligen. Zeker gezien ik ervanuit ga dat de Gemeente geen volwassen exemplaren zal neerzetten maar zal kiezen voor goedkopere jongere exemplaren die nog decenia nodig hebben om tot hetzelfde kaliber te komen als sommige huidige bomen. Ook is timing essentieel! Hoe lang duurt het voor er weer bomen teruggeplant worden na de werkzaamheden. Kunnen we deze lente al nieuwe bomen hebben die het 'gat' gaan vullen? Ik zou graag 'bewijs' of een plan zien waarmee u kunt garanderen dat het ecosysteem hersteld wordt na de werkzaamheden.
- **"Op deze manier ontstaat een laan waar in principe een uniform wegbeeld te zien is: bomen met dezelfde 'leeftijd' en groeipotentie.** Mijn reactie: Dit lijkt mij geen relevant argument. Het unieke karakter van de Berg kenmerkt zich juist door variatie in ouderdom en involmaaktheden die ontstaan zijn door de historie heen. Schoonheid zit in dit soort onvolmaaktheden en de waarde van de wijk (en huizen) zit juist niet in uniformiteit maar uniekheid en samenhang met de natuurlijke omgeving.
- **"Het draagvlak is bij alle varianten met '0' gewaardeerd / behoud van de bomen voorkomt niet dat bomen over 10 jaar zo slecht zijn dat ze alsnog moeten worden vervangen. Bij de totaalbeoordeling (hoofdstuk 3 en 4) zijn daarom het draagvlak nú en het te verwachten draagvlak voor de situatie over 10 jaar omschreven en gewaardeerd". / Draagvlak omwonenden voor langere termijn: Middel tot goed, omdat over 5 á 10 jaar de bomen er minstens zo gezond en mooi bijstaan als nu.**
  - Reactie; de huidige opinie van burgers wordt totaal aan de kant geschoven met oog op over hoe we er over 10 jaar over denken. Totaal onacceptabel! We leven hier nu en willen niet in een kaalgeschraapt landschap wonen met een loze belofte
  - Reactie: binnen 10 jaar enkele bomen wanneer nodig vervangen is zeer acceptabel
- **Boomwaarde: -- Door de slechte groeiplaats, door de grondsamenstelling en de beperkte bovengrondse groeiruimte, is de toekomstwaarde gering.**
  - Reactie: groeiplaats, groeiruimte en grondsamenstelling gaan niet veranderen dus deze waarde is nagenoeg niet relevant!